

תשובון לשאלון 011108 קיץ תשע"ב "עיתונות 2010: הדיקטטורה של הרגש"

תשובות	מס' שאלה
<p align="center">1. הבנה</p> <p>א. התופעה: יתקבל ניסוח של תופעה המתייחס לשימוש יתר במילה מרגש / להשתלטות הרגש בתקשורת, להדגשת הרגש בתקשורת / לדיקטטורה של הרגש בתקשורת/ לעלייתו של המרגש כאל מודרני שהכול סוגדים לו/ "המרגש הפך למעין דת מודרנית, אליל המבטל מראש כל סיכוי לדיון רציונלי".</p> <p>ב. דוגמה לתופעה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - המגישים והשופטים בתחרויות עושים שימוש יתר במילה מרגש, ומבטלים אבחנות אחרות - עמודי החדשות בעיתונים מדגישים את "המרגש", מקדישים עמודים רבים לטרגדיות ולאירועים סוחטי דמעות שאינם בעלי עניין לקורא. - עמודי החדשות בעיתונים מאובזרים באמצעים לשוניים וחזותיים שנועדו להעצים את הריגוש. - תכנית תחקירים בעלת מוניטין מציבה במרכזה יותר כתבות מרגשות מאשר הישגים עיתונאיים. - אירועים שונים מוכתרים כ"יד הגורל". - נעשה שימוש באמצעים רטוריים כדי להציג התרחשויות כגזרה משמים <p>ג. שני גורמים לתופעה: (בפסקה ו)</p> <ul style="list-style-type: none"> - התחרות עם כלי תקשורת אחרים, זולים וחינמיים. - המשבר הכלכלי החריף העובר על תעשיית התקשורת 	<p align="center">פרק א</p> <p align="center">1</p>
<p>א. עמדת הכותבת ונימוקה: (החל מפסקה ח)</p> <ul style="list-style-type: none"> - על העמדה לכלול התייחסות שלילית לתופעה: הכותבת מתנגדת לתופעה/ מסתייגת ממנה/ יוצאת נגדה/ שוללת אותה וכד' - שני נימוקים מבין אלה: נוצר אקלים תקשורת-תרבותי לא רציונלי, כמעט היסטרי שאינו מאפשר דיון רציונלי/ לקורא קשה לגבש עמדה מושכלת/ לא סומכים על הקורא שיבין בעצמו/ דלדול השפה/ שחיקת הרגש. <p>ב. אמצעי רטורי אחד לחיזוק העמדה:</p> <p>ציון שם האמצעי; הדגמה; הסבר כיצד האמצעי מחזק את העמדה.</p> <p>אמצעים:</p> <ul style="list-style-type: none"> - פנייה ישירה לנמענים: "אם תשאלו מאזינים וצופים שונים" באמצעות פנייה אישית לקוראים הכותבת מגייסת אותם לצדה והופכת את התופעה לעניין נפוץ, דבר הידוע לכל, ובכך מוכיחה את עמדתה בדבר שלטונה של תופעת שימוש היתר ב"מרגש". - חזרות: "לא מקורי, לא יפה, לא כתוב בכישרון" / להדחיק אבחנות... לשכוח את ש... להתחיל לבחון את הבצועים" באמצעות החזרה מובלטת עמדתה של הכותבת על ידי הדגשתה, יש בה מעין אפקט של "שטיפת מוח". - שימוש בלשון דיבור: "לא, לא, פשוט ככה: מרגש". הקרבה שהכותבת יוצרת עם הקורא נועדה לשכנע אותו בעמדתה. - לשון ציורית/ האנשה/ דימוי/ מטפורה: "במשך שני ס' אולפו מאזינים וצופים של תכניות..." הלשון הציורית הלקוחה מתחום בעלי החיים מציירת במוחו של הקורא את הצופים כקהל מאולף על ידי התקשורת. אמצעי זה מחזק את עמדתה של הכותבת ביחס לשליטתה של התקשורת בחיי הצופים. - לשון נופל על לשון/ מצלול/ משחק מילים/ חזרה על צלילים: להזיז – להזיל; סימום, סימוא. הכותבת משתמשת בחזרה צלילית כדי למשוך את תשומת הלב של הקורא ולהבליט את המסר שהיא מעוניינת להעביר. - שדה סמנטי: ריבוי מילים וביטויים מתחום המשמעות של הדת: "אל מודרני", "סוגדים", "דת מודרנית". שדה סמנטי זה מעצים את הטעון בדבר השתלטות ה"מרגש" על חיינו. - וכן: שאלה רטורית, הגזמה, מילים טעונות. 	<p align="center">2</p>

<p>3</p> <p>א. תהליך לשוני והגורם לו במילה "מרגש": (פסקה י) ציון התהליך הלשוני והגורם לתהליך התהליך – הרחבת משמעות/ שחיקת משמעות / שימוש יתר במילה הגורם – שימוש היתר במילה "מרגש" בכל הזדמנות ולגבי כל דבר/ עצלות.</p> <p>ב. תוצאות התהליך: (שתי תוצאות) עליבות השפה שהופכת דלה בגלל שימוש היתר במילה "מרגש"/ שחיקת הרגש: משום שהכול מרגש הכול כבר אינו מרגש.</p> <p>ג. מילים שעברו תהליך דומה: להסביר ולהדגים את התהליך שחל במילה אחת.</p> <p>- גדול – משמעות בסיסית: רב במידה ובמספר. בימינו נעשה שימוש רב במילה זו כשם תואר חיובי המביע רגש ביתר תוקף. לדוגמה: "עשית מעשה גדול".</p> <p>- מדהים – באופן בסיסי מציין בהלה, זעזוע. היום במשמעות של "טוב מאוד", "מצויין". לדוגמה: "ראיתי סרט מדהים!"</p> <p>- נורא - משמעות במקור: "מטיל אימה". היום שם תואר חיובי המביע רגש, לדוגמה: "פגשתי בחור נורא חמוד", וגם בשימוש לדברים שליליים יש שחיקה.</p>	
<p>4</p> <p>א. הסבר דבריו של הובס: יש להסביר את הדברים בלשון עניינית ולא ציורית, לדוגמה: הרגשות מקשים על ההבנה/ שילוב הרגש אינו עוזר להבין דברים אלא להיפך: מקשה להבנם.</p> <p>ב. העתק את התשובה הנכונה: תומכים בטענת הכותבת.</p>	
<p>הבעה תבחינים</p> <p>כללי: בולטות של מטרת הכתיבה (שכנוע) ע"י הצגת דיון מעמיק ומהימן / מודעות לנמענים: הבהרת רעיונות שייתכן שאינם מוכרים לקוראים</p> <p>תוכן ומבנה: עמדה ברורה / הבאת נימוקים וביסוס באמצעות עובדות, פריטי מידע, דוגמאות, הסברים וכד' / דיאלוג עם טענות של אחרים (טענות נגד והפרכתן) / הרחבה ופרופורציה בין חלקי התוכן/ רלוונטיות – הצגת מידע ללא סטייה מהנושא / לכידות וקישוריות/ פתיח וסגיר</p> <p>מבע: משלב לשוני בינוני-גבוה/ אוצר מילים מגוון/ ביטויי ניגוד והסתייגות/ דרכי מסירה מדויקות ומגוונות.</p> <p>תקינות: היצג (עימוד חלוקה לפסקות); תקינות תחבירית – התאם, שימוש תקין במילות יחס וביידוע; שימוש תקין בצורות ובהצטרפויות בפועל ובשם; כתיב נכון; פיסוק קביל.</p>	
<p>5</p> <p>חשיפת ילדים בתקשורת: שילוב ילדים בתקשורת כדי למשוך תשומת לב ולקדם חברות פרטיות לשים לב: נדרשת התייחסות לחשיפת ילדים בתקשורת ולא לתקשורת.</p>	
<p>6</p> <p>הכוונה מקצועית מגיל צעיר: התמקדות בתחום מסוים וניתור על לימוד של מקצועות אחרים כבר בתיכון. (איך הכוונה לבחירת המגמות המקובלת היום ברב בתי הספר).</p>	
<p>7</p> <p>תחביר</p> <p>א. סוג המשפט: מאוחה/ מחובר; תחימה: איבר א: פשוט (בעל חלק כולל); איבר ב: פשוט (בעל חלק כולל)</p> <p>חלקים כוללים: של סגנון ושל טעם / לוואי; מאזינים וצופים / נושא</p> <p>ב. המרה למשפט פשוט: - עקב/ בשל / לאחר הדחקה אבחנות של סגנון ושל טעם במשך השנים החלו מאזינים וצופים לבחון את הביצועים באמצעות תבחין אחד.</p>	

<p>- הדחקת אבחנות של סגנון ושל טעם במשך השנים גרמה למאזינים וצופים לבחון את הביצועים באמצעות תבחין אחרד.</p>	
<p>8 א. סוג המשפט: מורכב. ב. מילים מודגשות: אירועים=מושא; מתקבלים על הדעת=נשוא (מורחב) ג. קשר לוגי: קשר של ויתור/ הסתייגות; מילת הקשר: גם אם ד. המרה לאיחוי או פשוט עם קשר לוגי של ויתור: - אירועים שונים לגמרי מתקבלים על הדעת, ואף על פי כן/ למרות זאת/ (אך / אבל) התקשורת מכתירה אותם כ"יד הגורל". - על אף היותם של אירועים שונים לגמרי מתקבלים על הדעת התקשורת מכתירה אותם כ"יד הגורל".</p>	
<p>9 א. (1) שגיאה אחת מכל סוג - בהתאם: חשיבות - הוא; מספיק-המוזיקה; ביידוע: חשיבות של התאורה; מוזיקה הנכונה; הגשר תאורה; במילות קישור: בכדי; איפה ש; ש(הכול מתחבר) (2) תיקון: חשיבות היא; מספיקה מוזיקה; החשיבות של התאורה; המוזיקה הנכונה; גשר התאורה; כדי; במקום ש...; כש... א. תפקיד המילה "מרגש" במשפטים: (1) נשוא; (2) מושא; (3) לוואי; (4) נשוא</p>	
<p>10 א. (1) קשר לוגי בכל אחד מהמשפטים: א. ניגוד ב. הוספה (2) המרת משפט 2 בלי לשנות קשר לוגי: דוגמה: שימוש היתר שוחק את המילה מרגש עצמה ואת מה שהיא מייצגת, כלומר את הרגש. ב. (1) נשוא פועלי אחד מפסקה ג: המציאה; בודדה; זיקקה; הקצינה; ניצלה; סוגדים נוכחת; צורכים. נשוא שמני אחד מפסקה ג: אחת התופעות; עניינו (2) התאמת נושא לכל נשוא שנבחר: הטלוויזיה-המציאה; היא-בודדה, זיקקה, הקצינה, ניצלה, נוכחת; עלייתו (של המרגש) אחת התופעות; הכול סוגדים; אנחנו צורכים; הם עניינו</p>	
<p>11 א. (1) מילה יוצאת דופן מבחינת תפקיד תחבירי: בזכותם / תיאור (2) תפקיד תחבירי משותף של המילים האחרות: מושא ב. פסוקית הכרחית להבנת משמעות המשפט: "אם שיר ריגש אותי או לא ריגש אותי" ג. פירוק לשישה משפטים עצמאים שיבטאו את תוכן המשפט: - הם/השופטים נדרשים לשפוט את השירים - הם/השופטים עוסקים פעם אחר פעם בשאלה מסוימת. - השאלה היא אם שיר ריגש או לא ריגש אותי. - הם נמנעים ממתן נימוק נוסף. - נימוק זה/ הנימוק הנוסף מבוסס על ניסיון מקצועי, כושר אבחנה וידע. - בזכות הנימוק הזה/ הניסיון המקצועי, כושר האבחנה והידע הם/השופטים נבחרו לתכנית.</p>	
<p>12 צורות א. (1) שורש: י/ו-פ-ע; כ-ו-נ; נ-ג-ש; א-ו-ר; ע-צ-מ; נ-ס-י/ה. (2) שם אחד מאותו שורש של אחד הפעלים: לדוגמה: כוונה, כיוון, התכוונות; נגישות, מגש, התנגשות, הנגשה, הגשה; עוצמה, העצמה, עצימות, עצום, עצם, עצמי, עצמיות (2) פועל אחד מאותו שורש של אחד השמות: לדוגמה: הופיע - להופיע; האיר - נאור - הואר - להאיר; ניסה- נוסה- התנסה, לנסות, להתנסות,</p>	

<p>ב. (1) הגזרה של "תבחין" – שלמים (2) מילה שאינה שייכת לגזרה: תרמית</p>													
<p>13 א. שורש ובניין של הפעלים: י-ת-ר / פיעל; א-ב-ז-ר / פועל; ו-ע-ד / נפעל; ד-ו-נ / נפעל. ב. השונה במשמעות: מיתר הוא הפועל היחידי שמשמעותו פעילה. השאר סבילים. ג. דרך ההיווצרות של מאובזר: פועל גזור שם מהמילה אביזר. ד. שלוש צורות בינוני מחלקי דיבור שונים בשתי השורות הראשונות של המאמר: שם: מאזינים, צופים; תואר: שונים, מרגש, יפה, פשוט, טוב; פועל: הופך, כתוב</p>													
<p>14 א. (1) שורש ובניין של הפעלים המודגשים: ק-צ-נ / הפעיל; נ-צ-ל / פיעל; נ-כ-ח / קל (2) משפט עם "ניצלה" בבניין אחר: היא ניצלה מטביעה בים. ב. (1) העתקת הספרות של הצורות הנכונות: (2), (3), (6) (2) שורש ובניין של הפעלים הנכונים: ר-ו-מ / פועל; ש-נ-י / התפעל; ד-כ-א / פועל (3) הסבר צורה אחת נכונה: מרומם – בע"ו בבניין פועל בינוני תנועת O; השתנה – ל"ה בעבר לה"פ קמץ (A); מדופא – ל"א על דרך השלמים, לה"פ בפועל בהווה תנועת A / לפי נטיית הבניין / לפי הפעלים הרגילים.</p>													
<p>15 א. (1) מיון על פי תצורה: שורש במשקל: כישרון, תמצית, מצרך; בסיס ומוספית: חינמי, עיתונות; הלחם בסיסים: זרקור (2) שורש תנייני: תמצית - מ-צ-י / ת-מ-צ-ת ב. מיון ע"פ עיקרון דקדוקי כלשהו: בנין/משקל: פעל – ראוי, מצוי; פיעל – מילוי, ליווי גזרה: ל"ה – ראוי, לוי; ל"א – מילוי, מצוי; חלק דיבור: בינוני-ראוי, מצוי; שם פעולה- מילוי, ליווי</p>													
<p>16 א. תפקיד ה-ת: שורש - תיאור, תקין, תשישות; לא שורשית / משקל/ בניין - תלמוד, תגובה, התרחשות ב. במשמעות הצורן הסופי במילה "מקצועי": א. תואר; ב. שייכות ג. (1) מילוי טבלה:</p> <table border="1" data-bbox="113 1480 1257 1597"> <thead> <tr> <th>שורש</th> <th>שם פעולה בבניין הפעיל</th> <th>שם פעולה בבניין קל</th> <th>שם פעולה בבניין פיעל</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ש-א-ל</td> <td>השאלה</td> <td>שאלה/ שאלה</td> <td></td> </tr> <tr> <td>י-ד-ע</td> <td>הודעה</td> <td></td> <td>יידוע</td> </tr> </tbody> </table>	שורש	שם פעולה בבניין הפעיל	שם פעולה בבניין קל	שם פעולה בבניין פיעל	ש-א-ל	השאלה	שאלה/ שאלה		י-ד-ע	הודעה		יידוע	
שורש	שם פעולה בבניין הפעיל	שם פעולה בבניין קל	שם פעולה בבניין פיעל										
ש-א-ל	השאלה	שאלה/ שאלה											
י-ד-ע	הודעה		יידוע										
<p>(2) הסבר משמעות "השאלה" מול "שאלה": השאלה – נתינת דבר על מנת להחזיר לעומת שאלה – לקיחת דבר על מנת להחזיר / גרימה לעומת פעולה רגילה / השאלה ל.. שאלה מ... (ב"שאלה" לקבל גם "אמירה לשם קבלת מענה")</p>													